

Izjava vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franška Asilkega št. 20, L nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijski lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot.; obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglasi denarnih zavodov mm po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglase sprejema inšeriatni oddelk Edinosti. Naročnina in reklamacija se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšeriatni oddelk se nahajata v Trstu, ul. sv. Franška As 20.

Mirovna konferenca.

PARIZ, 24. Danes so se sestale mnoge komisije in podkomisije (med drugimi komisija za Spitzberg, za odškodnino, za jugoslovansko vprašanje, za Poljsko in trgovino z orožjem), toda svet četvorice ni še nastal. O italijanskih vprašanih razpravljata Titoni v privatnih pogovorih. Titoni želi, da bi prišlo že enkrat do rešitve, zato ne zavrača nobene prilike, ki se mu nudi, temveč gleda, da zopet vzpostavi zveze, ki so jih nekovi predhodniki pretregali. V nekem med temi pogovorih je neki Amerikaneec, ki pa ni zastopnik, predložil načrt za rešitev reškega vprašanja, po katerem bi Reka pripadla Italiji, a pristanišče bi prišlo pod upravo Zveze narodov. Seveda gre samo za načrt, o katerem se še ne zna, kaj poredi Wilson.

Avstrijski finančni odposlanci v St. Germainu.
PARIZ, 24. Četvorica finančnih tehniških odposlancev je danes dopoldne prispela v Pariz iz Feldkircha, kjer se je večeraj posvetovala z Rennerjem. Pričakuje se v kratkem prihod avstrijskega finančnega ministra. Ti odposlanci bodo končno uređili odgovor Avstrije na gospodarske in finančne klavzule mirovne pogodbe.

IZ FRANCIE.
Clemenceau proti uvažanju iz Nemčije.
PARIZ, 24. Clemenceau je poročal o ukrepih proti zahrbitemu uvažanju manufakturnih proizvodov iz Nemčije, ki bi povzročilo grozno brezposelnost med francoskim delavstvom. Zbornica je odobrila dnevni rod in vladno izjavo.

IZ AMERIKE.
Neredi v Washingtonu.
WASHINGTON, 24. Višjih varnostnim ukrepom so se snoči ponovili izgedi. Dva člana obrambne straže sta bila od črncev ubita, a tretji je bil zopet težko ranjen z brivno britvo. Izgedi so omejeni samo na del mesta, kjer stanejo črnci. Črnci so oddali nekoliko strelov proti belcem, ki so šli slučajno mimo. Zrtev došel je ni.

IZ ANGLIJE.
Izvoz premoaga prepovedan.
CARDIFF, 24. Angleška vlada je prepovedala nakravnega premoaga, dokler ne izda administrativna dovoljenja. Izjavlja se, da je vlada morala ukrepati tako, da zagotovi premoag za najvažnejše potrebe, kakor za žele in za druga angleška razdeljevališča.

Rudarska stavka.
LONDON, 24. Rudarska stavka traja še vedno. Grozilo nevarnosti, da se bo bolj razširila. Danes se je Lloyd George po pogovoru s podjetniki dogovoril za izvrševalnim odborom rudarske zadruge. Zdi se, da se bo lahko dosegel sporazum glede takojšnjih vzrokov stavke, ker so odškodninske zahteve za izrpano tonelato malo večje, nego vladne pombe. Medtem se je stavka razširila po bližnjih yorkshirskih kraji samo iz solidarnosti. Trgovinski minister je odšel v Leeds, da ukrene, kar je potrebno za delovanje strojev in črpalnic v čistojših rudnikih. Izjavil je, da niso bili poslani takaj morarji in čete, da bi se s tem zastrašili delavci, temveč edinele zato, da se vzpostavi delovanje strojev, ker je to neobhodno potrebno za ohrano rudnikov. Minister je tudi izdal na zupanstva proglaš, s katerim jih poziva, da omeje na najnižjo mero porabo premoaga.

Zrteve egiptovske vstaje.
LONDON, 24. Dolnja zbornica. Državni podtanjik za zunanje zadeve Warmsdorth je izjavil, da znašajo žrtve v zadnjih ustajah v Egiptu v vojski 29 mlčev in 114 ranjencev, pri Evropejcih, 31 mlčev in 45 ranjencev in pri urojenih 600 mlčev in 1600 ranjencev. Govornik je tudi naznanil, da poroča general Allenby, da je pustil vse politiške aretirance v svobodo.

Mirovna pogodba odobrena v gornji zbornici.
LONDON, 24. Lordska zbornica je soglasno končovaljavno odobrila mirovno pogodbo z Nemčijo in angleško-francoski dogovor.

IZ RUSIJE.
Kitajci pomagajo boljševikom.
HELSINGFORS, 24. Po vesteh iz skrajnega vzhoda prihajajo boljševiški vojski pri Blagovestniku neprenehoma kitajska ojačenja. Prišlo je že do spopadov med Kitajci in Japonci.

Ubijanje otrok v Beli Rusiji.
PARIZ, 24. »Matin« piše, da je beloruski narodni svet izročil poljskemu narodnemu svetu v Parizu poročilo o dokazanih grozodejstvih reče vojske. To poročilo potrjuje, da se v Beli Rusiji otroci sistematično pobijajo. V mohilevskem okraju so sovjetske oblasti odredile socializacijo poljskih in židovskih otrok, ki so po službenih ukazih zbrani v zavodih, kjer so prisiljeni na natežnja dela. Pred kratkim so se morali ti otroci hraniti z mesom konj, ki so bili pobiti v epidemijskih krajih. Veliko število otrok je pomrlo. Nato je mohilevski centralni sovjat ukazal, da se vsi otroci takoj postrelijo, češ, da se mora potlačiti epidemija. V Sienkevom so boljševiki ustrelili

PODLISTEK
Usakdanja zgodba. (16)
Danska povest. — Prevedel M. C.—ž

Tako je nadaljeval, in šele potem, ko je stresel name vse svoj srd, ker ga nisem hotel uvesti v hišo gospoda H., dokler ne postane pametnejši, je postajal polagoma mirnejši in dogovorila sva se, da ga naslednjega dne sprovedem tja. Zato sem zastrmel do skrajnosti, ko sem zvečer vsem v salon gospe H. in uzrl tam — Antona B., ki je sedel poleg Maje pri čajni mizi, obračal Henningu, ki je bil njegov sosed, hrbet in se je zdel, kakor da ga mrzlica tresla. — Ni mogel čakati naslednjega dne, marveč se je — kot star znanec Maje in nje-nega strica — predstavil sam.

Dobre izgleda hvaljivo vsakdar. Mislim pa, da so slabi izgledi še učinkoviteji v poboljšanje bližnjega. Nebrzdana na togoti, ki jo je zagrešil Anton B. je bila meni v najbolje svarilo, ko me je ljubosumnje hotelo zavajati v krivico in slabo voljo. Anton, ki je bil dovolj duhovit, da je mogel ceniti odličnosti svoje mi-ljenke, in ki je imela srca, da jo ljubi — ni raz-

13 deklic in 8 dečkov, v Clercyrnu 11 deklic, a v Pralni 12 deklic. — Znamo, da cvetjeto v Rusiji krvave rožice, toda tako krvave menda vendar ne. (Op. ured.)

IZ NEMCIJE.
Narodna skupščina. Važne izjave glede vnanje in notranje politike.

BASEL, 24. Iz Weimarja poročajo: Ministrski predsednik Bauer je razvil v narodni skupščini vladni program ter izjavil, da je revolucija dala Nemčiji svobodno pot za nadaljno delo, ali to pot je ustvarilo razdevalno delo na bojiščih. Osem mesecev, minulih od tedaj, je vrhu tega rabilo dograjanju in reorganiziranju nove dobe nemške države z odobritvijo nemške ustave. Demokratska republika je dovršen čin. Bauer odklanja program neodvisnikov, ki nočejo ustvariti gospodarstva enega razreda, ki tvori večino naroda, ampak uvesti terorizem enega dela enega razreda. Govornik je opozarjal na razsulo, povzročeno od diktature proletarijata v Rusiji. Priznava, da imajo Nemci vzroka za nezadovoljstvo, vendar odklanja štrajk, ki ga označa kot neumestno sredstvo.

Razloga načrte zakonov, ki so že napovedani in se udeležujejo, da se doseže postopna socializacija glavnih panog gospodarskega življenja. Tri sferne morajo voditi bodočo gospodarsko politiko Nemčije: 1) čim najhitrejša socializacija; 2) organizacija preskrbe, kar se tiče živil in obleke; 3) odstranitev vsakega blaga za luksus, ki more poslabšati plačilna sredstva Nemčije, posebno pa uvoz blaga, ki more neugodno vplivati na nemški trg.

Bauer naglašja, da so neprestane zahteve po višnjem plačilu najslabše sredstvo za zboljšanje položaja. Treba je doseči znižanje cen. Napovedal je sleditj važno reformo glede juridičnega položaja funkcionarjev.

Za Bauerjem se je priglasil k besedi minister za vnanje stvari Müller. Naglašja je potrebo vnanje in notranje politike, ali soglasne. Rekel je, da mora Nemčija odločno hoditi pot miru. Svet se mora uveriti, da je izguba dveh milijonov mož, padlih v vojni, utrdil v njem prepričanje, da se nazvkrizja med narodi ne morejo več reševati s krvjo in svincom. Razpravljajoč o razorožitvi, je rekel Müller, da ta ne bo v blagoslov za ves svet, ako se ne prisilijo vsi narodi v razorožitev. Meni, da je najboljši način za borbo Nemčije proti usodnemu sistemu zvez ta, da se ne udeležuje nobene zveze in da s tem pripravlja pot Zvezi narodov. Nemčija priglaja svojo pridružitve k Zvezi narodov in je pripravljena živeti v miru z vsemi narodi.

Müller ponavlja vnovič trdno voljo Nemčije za delo vzpostave. Govoreč potem o teritorijalnih vprašanjih, izjavlja, da je vlada sprejela načelo, da se ne vmeštuje v notranje stvari Rusije. Nemčija hoče ustvariti odnošaje dobrega sosedstva s Poljsko in skleniti kompromis s češkoslovaško državo. Nadeja se, da prijateljske vezi s starimi zavezniki Turki in Bolgari prežive zrušitev zvez med vlada. Slekoprej pojdejo vsi napor Nemčije za združenjem z brati Nemške Avstrije.

Müller zahvaljuje neutrlece za njihovo posredovalno delo usmiljenja. Opozarja na gospodarske klavzule v mirovni pogodbi, na vzpostavto trgovinske mornarice, na zaščito izseljencev, na informacijsko službo za gospodarske stvari, za katere se je ustvaril poseben urad.

Zaključil je, rekši, da mora prva dolžnost Nemčije biti ta, da dela in povrne atmosfero zaupanja, ki ga Evropa potrebuje, če hoče mirno dihati. Nemčija pričakuje od napredka demokracije, da se povrne na svoje mesto med velikimi narodi.

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.
Pomankanje premoaga na Dunaju.

DUNAJ, 24. Velikansko pomankanje premoaga, na katerem trpi Dunaj, bi moglo pomeniti nesrečo za mesto. Mogoče bo že jutri ustavljeno dobavljanje električne energije v privatne svrhe. Ni izključeno, da se ustavi tudi tramvajski promet.

Avstrija in mirovni pogoj.
CURIH, 24. V Feldkirchu, kamor so, kakor je znano, odšli načelniki nemškoavstrijske delegacije, se vrše posvetovanja med Rennerjem in vladnimi člani, ki so prišli iz Dunaja, in istočasno med Rennerjem, Bauerjem in Fridrikom Adlerjem. Razpravljaja se o stališču, ki ga zavzamejo socialisti proti mirovnim pogojem.

Mnogo se govori o vladni krizi. Če se pozovi ne izpene, se predvideva demisijska celotna kabineta. Minister za zunanje zadeve Bauer da gotovo odstopi.

pravljaj s tisto mero samozatajevanja, olike, kakor jo je zahtevala konkurenca s tako nevarnim tekmečem; a ta, mlad in strasten, ni imel niti najmanjšega sočutja z nesrečno ljubčim, kar je kmalu ovdalil Anton sam proti svoji volji.

Res smešno je bilo, če si opozoval, ko sta se pozdravljala, ko sta se srečavala, če si gledal njiju obraza in kretnje, ko sta se izogibala drug drugemu, če je bil eden drugemu na poti. — V vseh teh stvarih je bil Henning viši, ker sta mu njegova lepota in dostojnost pomagala preko, dočim je ubogi Anton v svojem zagriženem srdcu, ki je ob vsaki priliki grozil z izbruhom, igral kaj smešno figuro. Kaj nesrečno moraliziranje, neprestano zbadljivo namigavanje na frivolne zveze, lahkomišelnost in slino — vse to ga je prejemalo kakor da so ga napadli krči. Henningu je bilo to v povod, da je zaklinjal krotke medvede, vsiljvice, ki se nepoklicano vmešavajo v stvari drugih ljudi itd. Ob takih prizorih se je Maja odstranila, dočim se je zdelo, da Jette živa in se zabava na tem pogledu družabne vzviženosti Henninga v dobrem in slabem. V medsebojnem ogorčenju sta tekmeča sličila tlečemu ognju, ki mu treba le diha, da vzplamti.

Po vesteh iz Dunaja so pangermanisti glasovali proti sprejemu mirovnih pogojev. Tudi koalicia med krščanskimi socialisti in socialisti ne doseže večine, ker zastopniki Tirola, Štajerske in Koroške ne bodo glasovali. Ni gotovo, ali doseže narodna skupščina zakonito število glasov.

Vrše se manifestacije proti mirovnim pogojem. Dunajski listi smatrajo mirovno pogodbo za nesustojeno nad vse pričakovanje. Gospodarsko-financijske klavzule da pomenjajo državni bankrot.

Svetski agenciji je Renner izjavil, da so teritorijalni pogoji krivični. Italija da je prevarila upo Nemške Avstrije, ker je trdovratno zahtevala za se južni Tirol do Bremerja. Zdi se, da se sploh niso vpoštevali Rennerjevi protipredlogi o nevtralizaciji spornega ozemlja. Brez nikakšne podlage se določajo Italiji nemška ozemlja, katerih aneksijska pomenja gospodarski polon. O odstopu nemškoavstrijskega ozemlja Jugoslaviji je Renner izjavil, da nima ta odstop sploh nikakšne pravne podlage.

V dunajskih parlamentarnih krogih se povprašuje s kakšno pravno in politično pravico sočeluje Fridrik Adler, ki ni član kabineta, pri pogovorih v Feldkirchu. »Neues Wiener Tagblatt« je mnenja, da se Adlerjevo sočelovanje mora pripisati njegovemu svojstvu voditelja delavstva, glavne vladne opore. »Arbeiter Zeitung« piše, da je Adler odšel v Feldkirch, da obišče družino, ki se nahaja v Švici.

IZ BOLGARSKE.
Bolgarska grozodejstva v Makedoniji.

PARIZ, 24. Medzavestniška komisija, ki preiskuje kršena mežnarodna prava v Makedoniji, je izdala svoje poročilo. V času bolgarskega napada v vzhodno Makedonijo, je leta šteta 333.000 prebivalcev, a potem jih je imela samo še 225 tisoč. 32.000 jih je umrlo na hcu doma, 12.000 na Bolgarskem, 42.000 jih je bilo deportiranih na Bolgarsko, a 12.000 so jih je moralo izseliti radi lakote.

Iz Jugoslavije.
Dr. Korošec in Gostinčar opozvala ostavko.

REKA, 24. (»Lavoratore«) Ministrs dr. Korošec in Gostinčar sta na podlagi poljskih, ki jih je podal ministrski predsednik Protić, izjavljajoč, da ni imel nikakršnega namena, žaliti in, opozvala svojo ostavko, ki sta jo podala zaradi spora, nastalega tekotom razprave o ukrepih proti splošni stavki.

»Era Nuova« poroča na dolgo in široko o tej že rešeni krizi v jugoslovanski vladi. Njen rešilni poročevalec meni, da vsled te dolge krize izbruhne splošna vladna kriza in nadaljuje: »Ne vemo, kakšne koristi more pričakovati Italija iz tega globokega spora: za najbližjo bodočnost najbrž zelo malo, kajti v nepopušanju napravitali in v samostranju Italije za sovražnico so si vendar vsi edini. Govorilo pa je, da Srbi z manjšim prepričanjem kot pri Hrvatje in Slovenci. Hrvatje in Slovenci, desetletja sem v nepopušanju stiku in boju z neopušanji Italijari za nadvlado v Trstu, v Istri, Gorici in Reki, južnskih po pokolji Avstriji proti Italiji, sovražijo Italijane in Italijo s stariim sovražstvom. Srbi pa ne. Srbi so vse te mesece priških pogoljanj vodili protitalijanski politiki, lajni usoda je postavila ta dva naroda drugemu proti drugemu, ker hoče vsak njih imeti večji delček za svoje volje države. In Srbi so nastopili proti Italiji tudi zato, ker so se po svojem zadržanju s Hrvatji in Slovenci v enotno državo naravno zavzeli za stvar svojih novih sorojakov, ne pa za italijansko. Toda iz te krize — znamo je, da so to žele Pasica in mnogih uglednih srbskih politikov, ki so le z neveljavo pristali na Jugoslavijo v njem sedenji obliki — bi se moglo izčimiti, da bi se urosičile sanje o Veliki Srbiji, brez težav pripadlosti Italije, ki bi obsegala Bosno in Hercegovino, del Banata in Dalmacije, dočim bi se Slovenci in Hrvatje morali izločiti iz skupnosti in stvoriti zvezno republiko. V ostalem konča kraštevstvo SHS prej ali slej na ta način in za tem mora tudi stremeti italijanska politika.«

Tako »Erine Marko Druscovich (čitaj Drusko-vič), očitno velik politik in še večji prerok. Le škoda, da se je njegova preroka, kakor svolečasno Bileamovo proklanjjanje v blagoslov, izpovedala v nasprotje onega, kar je želel. Kriza je rešena, in Marko Druscovich pač ne doživi vesolja, da bi videl konec države SHS, kakor bi ga ne doživel četudi bi se še ne bila rešila. Kakor pa je ta mož velik politik in še večji prerok, pa vendar ni dober diplomat, kajti kateri diplomat bi sel pisati v »Era Nuova«, kako politiko naj vodi Italija proti Jugoslaviji v svrhu razbitja njene ednosti in enotnosti. Če odstopi Titoni, pač ni pričakovati, da bi prišel na njegovo mesto Marko Druscovich!

Za sporazum med Jugoslavijo in Bolgarsko.
ZAGREB, 25. (»Era Nuova«) »Obzore« piše v članku, naslovljenem »Bolgarska pred mirovom:« Bolgarska je naklonjena priklonitvi Reke k Jugoslaviji. Bolgarski politiki vedo, da bi Jugoslavija, ako bi dobila Reko in bi se jedrnsko vprašanje rešilo njej v prilog, ne imela razlogov, da bi se upirala upravičenim bolgarskim težavam po Solunu, ki je življenjskega pomena za Bolgarije. Takšni so torej odnošaji med Bolgariji in Jugoslovani še preden je določila mirovna konferenca, kaj namerava dati ali odvzeti Bolgarski.

Maribor prisojen Jugoslaviji.
REKA, 24. (»Lavoratore«) »Jutrarnji List« poroča iz Pariza, da izhaja iz mirovnih pogojev, ki so bili izročeni načelniku odposlansva Nemške Avstrije, dr. Rennerju, da se Maribor s svojim okrajem priklopi Jugoslaviji. Celovec pa da je izključen za Jugoslovane. Poleg tega pa da se je rešilo tudi v Jugoslovnanom neugodnem smislu vprašanje koridorja med Češkoslovaško in Jugoslavijo in sicer zaradi nasprotovanja Amerike in Angleske.

BENETKE, 24. (»Gazzetta di Venezia«) Zagrebški »Jutrarnji List« poroča v članku od 22. t. m., da je mirovna konferenca sedaj rešila usodo Maribora in Celovca. Po izjavah dr. Rennerja, načelnika nemškoavstrijskega odposlansva, se vsa celovška kotlina razdeli v dva glavna pasova, v katerih se izvrši ljudsko glasovanje po naslednjem načinu: v prvem pasu, južnem, tri mesece po ratifikaciji miru, in sicer se bo izvolila posebna komisija, ki jo bodo tvorili člani entente (število ni povedano) in en jugoslovanski član. Ljudsko glasovanje se ne bo vršilo po občini, temveč po okrajih. V slučaju, da bi se prebivalstvo v tem pasu izreklo za Nemško Avstrijo, se ljudsko glasovanje v severnem pasu sploh ne izvrši. Če bi pa prebivalstvo glasovalo za Jugoslavijo, bi se vršilo tri tedne pozneje ljudsko glasovanje v severnem pasu. V drugem pasu bi bil poleg ententnih članov v komisiji samo zastopnik Nemške Avstrije namesto zastopnika Jugoslavije. List pravi, da je demarkacijska črta med obema pasovima že bila določena in gre južno Celovca. Tako je očitno usoda Celovca že določena, in »Jutrarnji List« pravi sam, da je Celovec smatrat za izgubljen za Jugoslovaje.

Če se je Nemcem posrečilo rešiti si Celovec, se vendar zdi, da so si Jugoslovani mogli od bogov v Parizu dati zagotoviti drugo nesramnost v škodo avstrijske republike. Maribor, zelo važno mesto (1. mesto, se izreči Jugoslaviji. In ne samo mesto Maribor, temveč vse mariborski okraj se je priznal za posest Jugoslavije. Vsi protipredlogi Nemške Avstrije glede jugoslovanske meje pri Mariboru so bili odklonjeni. Potemtakem ostanje jugoslovanske meje na Štajerskem take, kakor so začetne po sedanjim demarkacijski črti.

Kakor poroča isti list, so bili Nemški Avstriji prisojeni vsi nemški okraji na ogrskem zapadu s pripojenskimi okrajem vred. Jugoslovansko častopisje zabeleži to vest brez pripomb, kažoč s tem, da se ne zanima za stvar.

Izvrženji spor zaradi spornega ozemlja na Koroškem, kažejo Jugoslovani sedaj boljšo razpoloženost za sporazum z Nemci. Tako se javlja, iz Bolgarske, da se 25. t. m. sestanejo tamkaj trgovski odposlanci SHS z nemškimi in avstrijskimi, da določijo temelje za gospodarske zveze med temi tremi državami.

Tudi odnošaji z Romunsko se ne zde več tako temni. »Ričeč SHS« javlja iz Bukarešta, da je jugoslovanski poslanik Dragutin Janković 20. t. izročil svoja poveljna pisma romunskemu kralju.

Preiskava o reških dogodkih.
REKA, 22. (»Corr. della Sera«) Preiskovalna komisija, ki nadaljuje svoje delo, je večeraj zaslišala Grossiccha, predsednika narodnega (italijanskega) sveta, Orudama, finančnega delegata in Rubiniccha delegata za transporte. Te tri izpovedbe so trajale celo jutro. Priče so izpovedale o razpoloženju v mestu in o izgedih, ki so se vršili od prvga dne zasedbe. Danes zjutraj se je začelo zasliševanje Francozov in Hrvatov.

Borojevičeva izjava.
REKA, 22. (»Corr. della Sera«) Maršal Borojevič, ki stane v nekem dvorcu blizu Celovca, na ozemlju, ki ga morajo Srbi izprazniti, je podal izjavo, ki jo je prebrčil »Slovenski Narod«. V tej izjavi odgovarja Borojevič na očitanja, ki so mu propredila, da ni došel vstopiti v srbsko vojsko. Borojevič izjavlja, da je res, da je prošil za dovoljenje, da vstopi v srbsko vojsko, toda zagršiški narodni svet da se je tej prošnji uprl. On se je vedno čutil za Slovana, in nikče si ne more predstavljati, koliko je trpel med vojno. On ni opustil prilike, da pomaga Srbom in Slovonom sploh in mnogokrat se mu je posrečilo. Če so bile Slovenci priprilanične vojne grozote, je to samo njegova zasluga. Avstrijski višji vojni štab je bil sklenil, da se izgradi na Savi obrambna črta, tako da bi bila Ljubljana padla v italijanske roke. Borojevič se je temu vedno z vsemi silami upiral in je šilil naj se obrambna črta utrdi na Soči, kar mu je tudi uspelo.

Iz Italije.
Poljska zbornica.

RIM, 24. Liberalcec Gamberotta je opozarjal — sklicevaje se na svoj prejšnji predlog — da dohodki upokojevencev nikakor ne odgovarjajo današnjim potrebam. Vlada je že nekoliko odpomožla, dovolivši draginjske doklade 30 lir upokojevencem, a 20 sirotam in mladoletnikom. Te doklade je treba povečati in jih raztegniti tudi na kategorije, ki so sedaj izključene.

Konservativce Dentice se je tudi toplo zavzel za upokojevce z ozirom na kričeče nerazmerje med pokojninami in potrebami. Dolžnost države je, da zagotovi bodočnost u-

svojim služji, drugih prič ne treba. Samokresna naj odločita, kdo med nama naj ne vidi več jutranjega dne.

Maja je planila kvisku, ovila roki okolo Henninga in mu rekla tresočim se glasom: »Henning, je-li to tvoja ljubezen? Je-li to tvoja zahvala za mojo sestrsko zvestobo?«

Njegova srditost kakor da je bila ublažena v hipu; sprovel je Majo, ki se je komaj držala pokonci, k nje stolici, se spustil pred njo na kolena ter rekel: »Sladka Maja! Izgovori eno besedo! Reci, da mi odpuščas, da hočeš biti moja — in vse bodi pozabljeno! Ponudim temu gospodu roko v spravo.«

»Tudi jaz, gospod!«, je rekel Anton, »tudi jaz sem pripravljen ponuditi roko v spravo, če izjavite, da je nezvesti zaročenec vaš bližje vaši roki in vašemu srcu, nego pa moži, ki že leta nima druge misli razum one na vas, ki vas nikdar ne pozablja, čigar prva in zadnja ljubezen ostanete vi.«

Maja je skrila obraz v svoji roki. Oče jo je vzel v naročje in jo pritisnil na svoja prsa. Njena glava se je poveznila na njegovo ramo.

»Maja moja,« je rekel, »ljubljenka moja! Vsa moja radost v življenju! Čuj glas tega ubogega očeta. Ali moreš dopuščati, da bi se ta dva,

radniku in njegovi rodbini. Tudi pokojnine vdov in sirot se morajo povišati. Gre tu za glad, ki trka na vrata upokojevencev.

Podtanjik državnega zaklada Bellotti je opozarjal na izjave, ki jih je dala vlada že na razpravi meseca marca. Vlada se ne protivi nadaljnjim žrtvam. Dobroto izrednih nakazil raztegne na vse upokojevce, vdove in sirote. Nakazila se določijo na 50 lir mesečno za upokojevce, in 30 lir za vdove in sirote. Zbornica mora priznati, da je to težko obremenjenje za finančno ministrstvo. Stori se vse, kar je možno ob sedanjih težavnih razmerah. Država pa ne more posredovati v prilog upokojevencev pokrajini, občin in lokalnih oblasti, ker to bi bilo nevarno za bodočnost.

Gamberotta priznava sicer dobro voljo vlade, ali ni zadovoljen popolnoma. Pričakuje, da nadaljnje proučevanje dovede do nadaljnjih koncesij.

Nato se je nadaljevala razprava o volilni reformi.

Klerikalec Indri pritrja proporcionalnemu zastopstvu in bo glasoval za predloženi zakon, ki odraža zahteve sedanjega političnega trenutka. Nikakega dvoma ni, da je volilna reforma dozorela v zavesti dežele, ko jo zahtevajo vse stranke nove in stare sestave. Priporoča skrajno previrnost glede predlaganih izprememb, ki so včasih naravnost nasprotno temu načrtu. Odločno je tudi za uvedbo obveznega glasovanja.

Socialist Gabrini je odločen pristaš proporcionalnega sistema. Ne pričakuje sicer čudežev od tega zakona. Ne prikriva tudi hib in neprilicnosti. Za volilne okraje je treba določiti vsaj po 10 poslancev. Načrt se more zboljšati, ali huda politična pogrška bi bila, če bi ga zavrnili ali spali. Zeli, da se najde formula, ki združi veliko večino volilstva, in veseli se, da je prišlo do soglasja glede podelitve volilne pravice ženskam. Potem, ko je tako občudovanja vredno delovalo med vojno, ne sme biti ženska več tučka v domovini. Sicer pa more delavce v tem trenutku popolnoma zadovoljiti le taka reforma zastopstvenega sistema, ki pripozna suverenost dela v državi, v tovarni, in poljedelstvu. Prav imajo industrialci in agrarci, ko tožijo, da je sedaj volja za delo upadla in vsled tega da se je zmanjšala tudi produkcija. To je resnica, ki jo je treba priznati. Ali to prihaja od tod, da delavski razredi strome po drugačnem sistemu, ko ne bodo delali za druge, ampak zase. Prej ali slej mora biti od poklicnega zastopstva, temelječega na sindikalnih organizacijah delavskih mas. Na nesrečo so buržoazije zavezniških narodov v Versaillesu pokazale, da ne razumejo česov, kar pa ne odvzame proletarijatu poguma in ga ne zaustavi na poti nezadrži-vega prospanja. Tu je dilema: ali revolucija potom evolucije, ali revolucija s streljaji. Sindikat mora biti oporišče nove politike, ki naj zagotovi Italiji večjo socialno blaginjo. Sle-diti je reba politiki delavskega razreda

Preiskava o reških dogodkih.
REKA, 22. (»Corr. della Sera«) Preiskovalna komisija, ki nadaljuje svoje delo, je večeraj zaslišala Grossiccha, predsednika narodnega (italijanskega) sveta, Orudama, finančnega delegata in Rubiniccha delegata za transporte. Te tri izpovedbe so trajale celo jutro. Priče so izpovedale o razpoloženju v mestu in o izgedih, ki so se vršili od prvga dne zasedbe. Danes zjutraj se je začelo zasliševanje Francozov in Hrvatov.

Borojevičeva izjava.
REKA, 22. (»Corr. della Sera«) Maršal Borojevič, ki stane v nekem dvorcu blizu Celovca, na ozemlju, ki ga morajo Srbi izprazniti, je podal izjavo, ki jo je prebrčil »Slovenski Narod«. V tej izjavi odgovarja Borojevič na očitanja, ki so mu propredila, da ni došel vstopiti v srbsko vojsko. Borojevič izjavlja, da je res, da je prošil za dovoljenje, da vstopi v srbsko vojsko, toda zagršiški narodni svet da se je tej prošnji uprl. On se je vedno čutil za Slovana, in nikče si ne more predstavljati, koliko je trpel med vojno. On ni opustil prilike, da pomaga Srbom in Slovonom sploh in mnogokrat se mu je posrečilo. Če so bile Slovenci priprilanične vojne grozote, je to samo njegova zasluga. Avstrijski višji vojni štab je bil sklenil, da se izgradi na Savi obrambna črta, tako da bi bila Ljubljana padla v italijanske roke. Borojevič se je temu vedno z vsemi silami upiral in je šilil naj se obrambna črta utrdi na Soči, kar mu je tudi uspelo.

Iz Italije.
Poljska zbornica.

RIM, 24. Liberalcec Gamberotta je opozarjal — sklicevaje se na svoj prejšnji predlog — da dohodki upokojevencev nikakor ne odgovarjajo današnjim potrebam. Vlada je že nekoliko odpomožla, dovolivši draginjske doklade 30 lir upokojevencem, a 20 sirotam in mladoletnikom. Te doklade je treba povečati in jih raztegniti tudi na kategorije, ki so sedaj izključene.

Konservativce Dentice se je tudi toplo zavzel za upokojevce z ozirom na kričeče nerazmerje med pokojninami in potrebami. Dolžnost države je, da zagotovi bodočnost u-

sicer vrla moža pobijala radi tebe? Ali hočeš sebe in svoje izročiti sodbi sveta? Daj svojo roko nemu med njima! In če je glede Henninga na potu okolnost, da je bil nekoč nastalen, dovoli, da sem jaz prosilec za prijatelja tvojega iz mladosti, ki te ljubi. »Glej,« je pridodal, pokazaviši na sliko nad glasovirjem, »njegov oče gleda doli nate in prosi zanj.« — Obrazom mučenice, pogledi, ki so bili kakor umirajoči, je Maja pridvignila oči do slike strica, obrnila svoj obraz z izrazom neopisne boli do svojega očeta in je napravila kretjno kakor da hoče ponuditi roko Henningu.

Sedaj se nisem mogel premagovati več. Planil sem med nju, potegnili Majo iz rok očeta, jo objel z mojima ter zaklical s tako silo, da so zastrmeli vsi: »Ne, nikdar! Nikdar naj se ne poda ta roka prisiljeno! Nazaj — blazneži! Tudi jaz imam roko, da branim to dečivo, in srce, preko katerega naj gre pot do njenege srca.«

Maja se je optirala name in zrla vame izrazom, ki ga ne more opisati nobena beseda. In kakor da je izginil pred nama ves svet, sva se objela in najini duši in najine ustnice so stopile v en edin, blažen poljub.

(Konec prih.)

nesli nekatere podatke, po katerih bi se vsa mreža razdelila v štiri skupine z lastnimi upravnimi ravnanstvi na Dunaju, v Budimpešti, v Ljubljani in v Trstu (momentalno je tudi v Zagrebu ravnanstvo za progo Zagreb-Sisak in pakraško železnico), a za pristojbinsko-trgovsko upravo celega društva bi se ustanovil svet, v katerem bi bili zastopniki posameznih držav in delničarjev.

Na vsak način bo o tem vprašanju razpravljala tudi mirovna konferenca v Parizu, ki bo izdelala glavne načrte.

Ce pogledamo na zemljevid Jugoslavije, nam že leta veliko pove: v zapadnem vogalu Jugoslavije je alpski sistem, na severu podonavska ravnina, a v sredi in na jugu Kras. Najcenejša gradba železnic je seveda v ravnini, medtem ko je gradba železnic v alpskih krajih zvezana z velikimi stroški. Tu vodi proga po glavni dolini in se postopno vzpenja na gorsko sedlo, kjer mora navadno skozi predor, a od tod se potem počasi spušča v drugo dolino. Četudi v glavnem velja isto tudi za Kras, vendar stavljajo kraške posebnosti gradbi na pot večje težave in večje stroške. Doline niso tako sistematično razvite, kakor v alpskih krajih, temveč se tukaj razširjajo, a tam zopet tako zožijo, da postanejo podobne predoru; vodna struga je tudi dolina, ker se z obeh strani dvigajo strme gore. Kjer ni v suhi niti kaplje vode, nastane v deževnem času hudournik in povodenj. Jamarice in perijodična poplava so tudi kraška posebnost, ki pri gradbi železnic več škodujejo, kakor koristijo. Prehod iz enega rečnega sistema v drugi je na Krasu mnogo težavnejši, nego v alpskih krajih. V alpskih krajih se lahko skoraj vse do sedla ravno trasira, a na Krasu ni nič ne navadnega, če se proga že od najnižjega kraja mora s težavo vzpenjati. Tudi voda igra veliko vlogo. V alpskih krajih je voda vedno pri roki, a na krasu povzroča napeljanje vode obilno delo. Za postaje se mora voda večkrat z umetnimi sredstvi napeljevati iz nižjih krajev v višje. Pri gradbi samih je vodno vprašanje najvažneše. Poleti ni nikoder kaplje vode. Ne sme se tudi pozabiti na prometne zveze. V mnogih krajih so samo stezice, a o poteh ni sledu. To dela pri gradbi velike težave. Pri gradbi železnic na Krasu se mora vse od daleč dovažati. Presenečenja so za graditelja na dnevnem redu. Ko so pa ceste ali železnice na Krasu enkrat zgrajene, ni več veliko dela za njihovo vzdrževanje.

Povrnilo se zopet na jug in pogledajmo tamonjske razmere!

V Črni gori je ena edina cokolirna proga in sicer starobarsko-virpazarska železnica. Zgradil jo je z italijanskimi kapitalom znani inženir Paganoni. Proga z vsemi tehničnimi posebnostmi, ki bi jih Dunajčan imenoval »Pflanz«, je zelo malo solidna. Izgleda tako, kakor bi se bil hotel graditelj več producirati, kakor solidno graditi. Ta drugače dober inženir je našel pri gradbi te železnice svojo smrt. V predoru, kjer se je zgodila nesreča, stoji še danes spomenik, na katerem so naštevajo zasluge vrliga moža, pisane v cirilici in italijanskem jeziku.

Čili barske železnice je bil, da odvrne pot črnogorske trgovine od Kotorja, z drugimi besedami, da se Črna gora osvobodí izpod avstrijskega trgovinskega jarma. Do neke mere, četudi ne popolnoma, je to Črni gori tudi uspelo. To vprašanje ni za Črno goro še rešeno. Ravno najbogatejši kraji sicer uboze Črne gore nimajo nikakršne zveze z morjem. Prva proga, ki prihaja v poštev za bodočnost, bi bila proga Nikšić-Podgorica-Sladar in na morje. Avstrija je dala v času zasedbe do progo trasirati in je hotela — morda iz vojaških razlogov — zvezati Trebinje z Nikšićem, kjer bi v zadnjem slučaju bila severna Albanija in Črna gora zvezana z bosensko železniško mrežo. Ta proga bi bila za Črno goro pravi blagoslov.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V četrtek zvečer je umrl v Senožcu gospod Josip Zelen, tamonjski posestnik, bivši župan, deželni poslanec itd. Pokojnik je bil vsikdar vnet borilec za pravico slovenskega naroda, a v klasični dobi tabovor je bil merkantna oseba v slovenskem javnem življenju. Nasopal je kot govornik pred množicami naroda. Pokojnik Zelen je dosegel visoko starost 90 let, a zapuščila veliko rodno, vso vzgojeno in narodnem duhu: sinova Ivana in Franjo ter hčere Josipino, par. Paternost, Franjo in Tončko. Sin Franjo je znan v Trstu kot dolgoleten uradnik pri trvdski Dejakovi. Velezslužnemu možu Ivanu Zelenu in nekdanjemu odločnemu borilcu budi ohranjen hvaličen spomin! Rodbini pa izrekamo iskreno sožalje.

Umrl je v Mariboru 5. t. m. odvetnik dr. Ivan Glasar. Pokojnik je bil navdušen narodnjak, ki je svoje dni marljivo deloval v raznih narodnih društvih, sprva kot odvetniški kandidat v Celju, pozneje pa kot samostojen odvetnik v Mariboru. V zadnjem času je dobehal in vsled tega se tudi ni udeleževal aktivno javnega življenja.

Nemška omika. Neka ljubljanska tvrdka je pisala neki dunajski slovenski. Tam je pošni uradnik napisal: »Zurück, schreibe deutsch, serbischer Hund!« (Nazaj! Pih nemško, srbski pes!) Tisti podvjavlec je morda mislil, da izraža s tem svoj nacionalni čut, v resnici pa je pokazal je, da ne spada v družbo civiliziranih ljudi. Pokazal je, kje je še najti — barbarjev Potem pa se še čudijo ni Nemci, kako da nimajo nobenega prijatelja križnega sveta in so užaljeni, ker jih sovražni ves svet. Ne razumejo, da so si največji sovražniki — oni sami s svojo brutalnostjo! Pa tudi junak se je pokazal oni nesramež, kajti toliko poguma vendar ni zmagel, da bi se bil — podpisal Junastvo iz zasede, izza varnega plota! Ti ljudje so res že v patološkem stanju: v toliko mizeriji — pa vendar so taki!

Glasovi o dogodkih na meji. »Nazione« piše: »Glasovi o dogodkih na meji se razširjajo še nadalje, s požornostmi, ki kažejo očitno, da gre za izmišljotino. Vprašali smo osebo, ki mora po svojih službenih opravkih živeti v nekem kraju ob novi meji. Odgovorila nam je: Seveda ni resnično.

se morajo jemati v toč časih. Ako je kaka novica vsaj kolikor toliko verodostojna, jo priobči naš glasilo, — na druge pa se ni treba ozirati.

Najvišje cene govornega mesa. Od 26. julija dalje veljajo naslednje cene: Prednji deli z priklado L 6'— kg, zadnji deli s priklado L 720 kg. polovica L 9'—.

Izplačevalca vojaških podpor, ki sedaj postuje v ul. Torre bianca št. 2, se s 1. avgusta t. l. preseli na Trg evanđelske cerkve št. 2, I. nadstropje, k teženji finančni blagajni.

Najvišje cene. Civilni komisar za mesto Trst in okolico je določil naslednje najvišje cene: paradiznikova konserva v celih sodčkih po L 350 kg, na drobno L 380 kg, paradiznikova omaka L 280 kg. Žgana kava se ne sme prodajati po višji ceni kot pa sirova kava (santos, minas, rio po L 10'— kg, salvador, sandomingo po L 12'— kg), a za žganje kave se sme zaračunati 25 odstotkov.

Klic vpijoličih v puščavi. Prejeli smo: Tako se lahko označi klic po pomoči ubogih gorških beguncev. Koliko stotin nas biva še raztresenih po Trstu in drugod. Prisljeni smo, da ob taki uborni podpori plačujemo neznošno najemnino, a naši domovi medtem razpadajo; dež in veter uničujeta še ono, kar bi se dalo rešiti. Tukaj velja rek: Kdor hiro pomaga, dvakrat pomaga, a glejte za nas se nihče ne zmeni. Kar bi se dalo prej z majlimi stroški popraviti, se sedaj z odlašanjem stroški štirikrat in še večkrat povečujejo. Kje, kje je za nas pomoč? Ali ni za to določenih čimteljev, ki bi poskrbeli, da olašajo to strašno gorje beguncev. Pogledajte Gorico, kako razpada dan za dnem, a ljudstvo po drugih krajih troši in plačuje draga stanovanja. Kdor je imel kaj pribranka, je v teh hudih časih potrošil vse, in kje naj ubogi sedaj kapitale da popravi porušene domove? Zato se obračajo prizadeti s prošnjo na javne oblasti, da se že vendar enkrat ukrene v tem oziru kaj, da se rešijo begunci po 5 letih iz neznošnih in večnih stisk in nadlog! — Eden v imenu tisočerih.

Občni zbor trž. ženske podružnice bo danes pop., ob 17.30. Naše narodno, rodoljubno žensvo se udeleži gotovo občnega zbora v obilnem številu, saj v podružnici bi morale biti vpisane vse brez razlike stani in starosti. Občni zbor bo v šol na Acquedotto št. 20.

T. ženska kmetijska družba v Trstu, ulica Filzi (Vienna) št. 10, naznanja, da je namestila tamnika v osebi g. Antona Trobca iz Sv. Ivana, usposobljenega učitelja poljedelsko-živilno-rejske in vinorejsko-sadarske stroke, ter da bo zato mogla zopet intenzivneje nadaljevati svoje delovanje. Uradne ure so od 9—12. — Občni zbor kmetijske družbe se bo vršil 10. avgusta t. l.

Promet v pristanišču. Priplul včeraj: »Ravenna« iz Ravenc, »Pilsna« iz Baltimora, »Venezia« iz Benetk, »Klawe« iz New Yorka; odplul: »B. Bruck« v Benetke.

Smrt v vodnjaku. Včeraj okoli 21 je deklica Jolipa Segar, stara eno leto in pol padla v neki vodnjak. Mati je bila takoj na licu mesta, zvezela je ubogega otroka iz vode in ga nesla v vilo »Veneziana« na Čarbohi, kjer se poskušal neki vojaški zdravnik, da bi jo spravil k življenju. Pokojnik so zdravnik iz rešilne postaje, toda leta ni mogel drugega, nego da ugotovi, da je ubogi otrok že mrtev.

Pes ga je ugriznil. Ferucia Zacca, starega 15 let, je ugriznil pes v tevo roko. Na rešilni postaji so mu dali prvo pomoč.

Tatvina. V minuli noči so udrli neznan tatovi okno na stanovanju Karla Zamara v Vicolo delle Ville in vdrli v stanovanje, kjer so ukradli za 200 lir vina in masti.

Nedabudna mladina. Sedem mladih »korenjakov« je včeraj sklenilo, da pospravijo v skladišču kave št. 7 v prosti huki. Dva sta ostala na straži, a pet jih je šlo v skladišče, odkoder so dajali blago skozi okno hrabrima stražnikom pod oknom. Sreča je pa hotela, da so prišli karabinjerji, ki so vse skupaj aretirali. Žal so jih pet ustrelili, ker so bili mladolci.

Drobne tatvine. G. Cesarju Benedettiju so ukradli v neki gostilni v ul. Giulia histinico s 300 lirami. — Alojzija Dorighetija je prišla slabost. Pellaji so ga na rešilno postajo, kjer so mu pomagali. Ko je se počutil boljše, je sešel v žep, kjer je imel histinico s 1092 lirami. Reveža je v tem hipu zopet prišla slabost, kajti — histinica je v času, ko mu je bilo slabo izgnila.

Tatovi v prodajalno. Sročil so udrli neznan tatovi vrata v prodajalno Josipa Ferogieje v ulici Acquedotto 21. Odneli so salame, sir, čokolado in druge take stvari, vse skupaj vredno 5780 lir.

Oblasti so uvedle preiskavo in doznale, da je neki Franc Narobe z nekim neznanecem prišel v ul. Istria 69 k nekemu Vidmarju, kjer je prodajal salami in gnat. Vidmar je kupil, ker ni znal, da so stvari ukradene. Narobe je sročiljo oblast.

Grozna družinska tragedija. Čevljar Franc Aquilante, star 41 let, ni imel sreče v svojem zakonu z ženo Angelo. Imel jo je že deli časa na sumu, da ljubankuje z drugimi. Prišlo je že večkrat radi tega do prepiranja med ženo in možem, in hša št. 5 v ulici Capitelli bi znaša marsikaj o tem povedati. Ko je pa včeraj možu prišlo v roke pisno nekega Santa Sponzija, naslovljeno na njegovo ženo, v katerem jo leta vabi na sestanek na Goldenjovem trgu, se mož ni mogel več obvladati. Zgrabil je sekuro in planil nad nezvesto soprogo. Leta je padla pod udarcec sokre krvava na tla. Pritekli so ljudje, ki so slišali krisk, in jo očnšli v lekarno Serravallo, odkoder so telefonirali na rešilno postajo, ki jo je dala odpeljati v bolnišnico. V bolnišnici so jo sprejeli v 4. oddelku, kjer leži sedaj na smrtni postelji.

Ko so prišli karabinjerji v ul. Capitelli št. 5, so našli moža, ki je lezal nezavestan na tleh. Ko se je zavedel, so ga peljali v zapor.

Na ča grozen način so ostali štiri otroci brez očeta in matere. Dva se nahajata izven Trsta, ena deklica je v oskrbovalnihih rokah otrok, a dvoletnega otroka, ki je bil pri nesrečnih starših, je vzela neka nečakinja njegove ranjene matere k sebi na dom.

Borzna poročila.

Trst, dne 26. julija 1919.

Tečaj:

Jadranska banka	250—255
Cosulich (Austroamericano)	600—610
Dalmatia (Parobr. dr.)	810—820
Cerolovich	1600—1650
Lloyd	4000—1050
Lussino	1625—1675
Martinovich	485—495
Navigazione Libera Triestina	1000—1860
Oceanica	480—500
Premuda	670—690
Tripcovich	555—595
Assicurazioni Generali	16500—16750
Riunione Adriatica	3000—3100
Impelea	465—475
Cement Spalato	345—355
Cistilnica petroleja (Raff. Oil Min.)	1600—1800
Cistilnica riža (Piatura riso)	870—390
Krka	348—355
Ladjevalnica v Tržicu (Cantiere)	300—315
Tržaški Tramvaj	240—250
Tržaška tvornica oia (Oleificio Triest.)	950—1000

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 1'— Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina L 2'—

KUHARICA ena vajena za gostilno in ena priletniša za privatno gospodinjstvo, se išče. Poudarba z navedbami na »Gostilna Leban«, Ajdovščina št. 35. 3900

NAPRODAJ je šest prašičev, šest tednov starih. Andrej Zlobec, Krajna vas št. 23. 3901

ZAMENJAM citre v dobrem stanju s klavirjem, harmonijem ali fisharmonko. Piccolomini št. 13, Ortolani. 3902

PRODA se nova, moderna, lepa, lakirana kuhinja. Ul. Molino a Vento št. 7, pritrilje. 3904

KUHARICA za letovišče se išče. Ulica S. Lazzaro št. 19. Skladišče papirja. 3895

KUPUJEM cumje vsake vrste v vsaki množini po najvišjih cenah. Babič, Trst, ul. Molin grande št. 20. 3376

UČITELJICA izvežbana v francoščini in nemščini, pripravila za izpite. Mesečno 12 lir. Acquedotto 33, IV. nadstr. levo. P 711

HIŠE, zemljišča, vešika in majhna, hišice z fopir vrhom, prodam. Lir 4000—32.000. Naslov povs ins. oddelku »Edinosti«. 3896

DOBRA in obilna hrana se dobi: Pension Hartmann, Corso 2 III. 8897

NATAKARICA išče takoj službo, najraje na delo. Govori slovenski, nemški in italijanski. Naslov pove ins. oddelku »Edinosti« pod št. 3377. Od zmal naj se pošljejo prajazne ponudbe pod »Natakarica«. 8878

TRGOVINA jestvin v glavni ulici z dobro in stalno klijentelo se proda radi selitve. Ponudbe pod »Stalno« na ins. odd. »Edinosti«. 3894

TRAJNO ograjen vrt s vsakovrstnim sadnim drevjem, s parcelo porabno za stavbišče in s studencem pitne vode je na gradulj v Postojni. Pojasnita daje lastnik Milavec Anton, mestni redar. 3300

SLOVENKA, MODISTKA se priporoča cenilnim damam v mestu in okolici. Ulica Alessandro Voita št. 2 V. nadstr., vrata 19.

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. delle Poste št. 10, Gorica, Corso št. 36 na dvorišču. P 1233

KROJACNICA Avgust Štular ul. S. Francesc d'Asisi šte. 34, III. je edina dobroznana krojačnica v Trstu. 3367

Klanjajoč se Božji previdnosti, naznanjamo s potrjim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš ljubljani oče, tast in stric, gospod

Josip Zelen

posestnik, bivši župan, bivši deželni poslanec itd. danes, 24. julija 1919, ob 20, po kratki in mučni bolezni, previden s svetotajstvi, v 90. letu mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanek predragega pokojnika se prenoso v soboto, 26. t. m., ob 18 na župno pokopališče. **SENOŽECE, 24. julija 1919.**

Žalujoče družine:
Zelen-Paternost-Javoršek.

V nedeljo priredi mladina v Bazovici

JAVEN PLES na prostem.

K obilni udeležbi uljudno vabi mladina.

Ob priliki 5letnega cerkvenega slavlja t. j. opasila, prirede rodiški mladenci jutri, 27. julija, običajen

JAVEN PLES

na dvorišču gostilne »Race« v Rodiku. Svira dobroznana godba iz Herpelj. K obilni udeležbi vabijo prireditelji.

Javen ples na Proseku

se priredi jutri, v nedeljo, 27. t. m. K obilni udeležbi vabi mladina.

Vozni red parnikov.

Trst—Pula in istrska pristanišča.

Odhod iz Trsta (pomol ribjega trga) ob 7 v Piran (8'20), Salvore (8'40), Umag 9'10, Novigrad (10'10), Poreč (10'55), Vrsar (11'45), Rovinj (12'20), Fazano (14'10), Pula (15).

Odhod iz Pule: 6'30, Fazana (7'05), Rovinj (8'45), Vrsar (9'20), Poreč (10), Novigrad (10'45), Umag (11'45), Salvore (12'15), Piran (12'50), Trst (14)

Trst—Piran.

Odhod iz Trsta ob 18'15; v Izolo (19'25) Pirav (20).

Odhod iz Pirana: 6; Izola (6'40); dohod v Trst 7'45.

Trst—Piran—Portorose.

(Samo ob delavnikih.) Odhod iz Trsta ob 10, — Odhod iz Portorose ob 14. Dohod v Trst: 16'15

Trst—Umag.

Odhod iz Trsta: 15 (dotaknišči Izola, Piran in Portorose.) Odhod iz Umaga: 6'15 (dotaknišči Salvore, Portorose in Piran.) Prihod v Trst: 8'45.

Trst—Gradež.

Odhod iz Trsta: 16. Dohod v Grudež 18'30. Odhod iz Gradeža 6; Dohod v Trst 8'30.

Trst—Koper.

(Ob delavnikih.) Odhod iz Trsta: 8, 10'45, 12, 15, 19'15. — Odhod iz Kopa: 6, 7, 9'15, 13'30, 18. (Ob nedeljah in praznikih.) Odhod iz Trsta: 8, 10'45, 12, 15, 21. Odhod iz Kopa: 6, 7, 9'15, 13'30, 17, 30.

Trst—Benetke.

Odhod iz Trsta (vsak dan) : 8; dohod v Benetke 12. — Odhod iz Benetke: 8; dohod v Trst: 13.

Vprašanje železnic v Jugoslaviji.

(D dalje.)

V Sloveniji so glavne arterije proge južne železnice. Tukaj imamo slučaj, ko je glavna proga v zasebnih rokah. Zasebno podjetje ne bo nikdar zastopalo svojih interesov, kakor jih more in mora država. Zasebno podjetje gre samo za lastni dobiček. Kakor je znano, je šlo že pred vojno za poddržavljenje južne železnice. Ravno radi tega je južna železnica zanemarjala svoje proge. Mobilni park je bil slabo popraviljan, a obnavljan skoraj nič. Isto velja tudi za objekte na progah, n. pr. ljubljanski kolodvor. Nobeno društvo ne bo, če ni prisiljeno, investiralo kapitala, za katerega zna, da ga radi časa ne more amortizirati. Tu ima Jugoslavija dober primer, iz katerega se da dosti tega naučiti, tim več, ker bo, če vsi znaki ne varajo, ravno v Jugoslaviji tuji kapital gradil železnice. Boljše je, če ima država vse proge v svojih rokah, ni pa nesreča, če tudi zasebna podjetja grade železnice, samo mora država paziti, da ne bodo pri tem steni dobički prizadeti. Ravno projekt južne železnice nam dala v tem oziru dobra navodila. Če bo samo mogoče, bo država gledala, da dobi železnice v svojo režijo. Res je sicer, da je državna režija, ker je birokratična, dražja, a zasebno podjetje, ki svoja dela vodi samo iz trgovinskega stališča, cenejše, kar je na koncu hooica za državno gospodarstvo sporedno. Bivša avstrijska »Nordbahn« je bila kot zasebno podjetje pod vzornim vodstvom in se je od avstrijskih železnic najboljše izplačala; čim je pa prešla v državne roke, je imela že prvo leto deficit.

Najdalejšje postopanje bi bilo, po našem mnenju, progresivno poddržavljenje. Država bi n. pr. dala privatnemu društvu koncesijo za gradbo železnice. Določeno število let sestoji društvo samo od privatnih delničarjev, a potem pristopi k podjetju tudi država kot delničar in sicer postopno z vedno večjim postotkom, dokler ne preide celo podjetje povsem avtomatično v državne roke. Še boljše je, če država takoj vstopi v družbo kot delničar, in se razum tega kombinira sistem, progresivnega poddržavljenja. Prednosti za državo so jasne: država gradi železnico vedno dražje nego zasebno podjetje. Če gradi država železnico, obstoječe dve možnosti: ali prevzame gradbo proge država v svojo režijo, kar je vedno zelo drago, ali pa odda gradbo zasebnim podjetjem, ki gledajo, da pri delu čim več za se profitirajo in zato slabo delajo. Povsem drugače je, če se uveljavlji drugi omenjeni sistem. Tukaj prevzame gradbo zasebna družba, v kateri je država samo delničar. Proga se izgradi mnogo cenejše, a tudi režija ni tako draga, kakor v rokah države, ki vodi svoja dela birokratski. Ko se železnica povsem poddržavi, ima država to prednost, da dobi progo in park v redu, medtem ko bi v nasprotnem slučaju dobila zanemarljivo progo in ničvreden park.

Modernemu duhu bi odgovarjalo, da bi država bila edini lastnik vseh železnic na svojem ozemlju. Bo li Jugoslavija, vsaj v prvem času, finančno tako močna, da sama gradi svoje železnice, to nam pokaže bližnja bodočnost.

Za Jugoslavijo je posebno kočljivo vprašanje južne železnice. Kakor je znano, je leta ne samo v rokah dunajskega, temveč tudi francoskega in s tem mednarodnega kapitala. Sedaj je stvar zelo zapletena, ker vozijo sedaj mrene proge po ozemlju štirih držav: Jugoslavije, Madžarske, Italije in Avstrije. Ključ situacije je v jugoslovanskih rokah. Italija bi hotela priti s pomočjo južne železnice do nekdanjega trgovinskega zaledja tržaškega pristanišča; z druge strani je južna železnica za Avstrijo najkrajša pot do morja, — toda pot pelje skozi Ljubljano. Govori se o internacionaliziranju južne železnice. Italijanski časopisi so pri-

ŽABICE

angleške, ključavnice, ključji, pile, žage za železo, orodje za mizarje in mehanike itd.

ZALOGA ŽELEZNINE
Trst, ul. Fabio Filzi šte. 17.

Kisova kiselina
Angleška soda bikarbonat
Stearinske sveče
Rilnati skrobni kletj
Lim, Galun, Plavilo
Arabski gumi „Kordofan“
Pristno svinčeno rdečilo
Lubl. naftalin, tujklnast
Pristno kuhano laneno olje
Votčilo za čevlje v lesenih škaticah
Kristalna soda
Modra galica, francoska kaifonija
Zelena galica
Žveplo dvakrat čisteno
Paradižnikova koseva
v veliki množini pri

HOLLANDIA COLONIAL

družbi z om. j. v Trstu
V. Pier Luigi da Palastrina 2
(vogal ul. Coroneo)
Telefon int. 24-03.

JADRANSKA BANKA

Deln. glav. K 30,000.000, Reserve K 8,500.000

Centrala: **TRST**

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolo 3

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatica, Split, Šibenik, Zadar
Ekspozitura: Kranj.

Obavljaj vse v bančno stroko spadajoče posle

Sprejema vloge

na hranilne knjižice proti 3 1/2% letnim obrestim v bancogiro-prometu proti 3/0 letnim obrestim. Na odgovor navedene zneske sprejema po najugodnejših pogojih, ki se imajo pogoditi od slučaja do slučaja.

Imaj v najem varnostna predala (Salas depositas).
Blagajna postuje od 9 do 13